

Vlastivěda
česko–bavorského pohraničí
DIDAKTICKÁ PŘÍRUČKA

Helena Východská

Plzeň 2015

ÚVOD

Regionální historie je pro každého moderního učitele dějepisu (a společenských věd vůbec) nesmírně lákavou oblastí vzdělávání. Pokud regionální materiál vhodně naváže na právě probírané učivo národních (evropských i světových) dějin, zajistí názornost a konkrétní, pomůže vytvořit jasné představy, může skvěle ilustrovat obecné historické jevy a prostřednictvím místních kulturních památek zajistit žákovi i estetický prožitek. Pakliže je učitel k těmto nabídnutým pozitivům schopen přidat ještě metody vedoucí k historickému myšlení a porozumění, určitě posune své žáky na cestě k občanskému životu směrem k důležitým kompetencím – zorientovat se v zákonitostech společenského vývoje, rozlišit pokrok a úpadek ve vývoji a pochopit své místo ve společnosti.

Není sporu o tom, že učitel je nejdůležitějším faktorem na cestě k vytvoření pozitivního vztahu k předmětu vzdělávání a k dosažení mnohostranných edukačních cílů – v humanitních předmětech je tato skutečnost snad nejmarkantnější. Základem pedagogického úspěchu je určitě odborná jistota a zajímavá smysluplná metodika. Děti ve škole může stejně tak pro dějiny světa či naší vlasti, jako i pro dějiny regionální, nadchnout jen učitel, který je sám jejich skutečným znalcem, odborníkem anebo přinejmenším zájemcem o aktuální místní historickou tematiku a regionální badatelské aktivity. Příručka, která se tímto dostává učitelům v západních Čechách do rukou, je příkladem právě takových aktivit.

Česko-bavorské pohraničí je pro rozvoj dějepisných znalostí, schopností a dovedností v západočeských školách rozhodně velmi specifickým kulturně-historickým regionem. Přestože časoprostorová síť v pojetí „regionů“ je v dějinách velmi proměnlivá, právě hranice českého a německého státu v oblasti Šumavy a Českého lesa tvoří určitý kompaktní celek. Vyučování místní historie může právě zde, snad více než kdekoli jinde v Čechách i v Německu, zprostředkovat velmi hodnotné a doslova aktuální občanské kompetence. Jeden z nevhodnějších edukačních cílů spatřuji např. v možnosti dětí rozpoznat na konkrétních a působivých příkladech, jak může být historický prostor v určitém čase ekonomicky, kulturně i politicky proměnlivý, jak zásadní vliv mohou mít místní dějiny pro volbu životních hodnot a postojů zde žijících lidí.

REGION A REGIONÁLNÍ DĚJINY VE VYUČOVÁNÍ

Pojem region má velice mnohostranný výklad. Obvykle jej v civilním i odborném pojetí chápeme z hlediska geografického, tedy jako určité specifické území. V různých situacích se však můžeme setkat s regiony etnografickými, sídelními, průmyslovými, jazykovými, územně-správními a z hlediska moderních sdělovacích a komunikačních prostředků i třeba s regiony elektronickými (vymezené jsou např. hranicemi místních televizních a rozhlasových stanic).

Z hlediska historie a společenských věd má pojem region velmi bohatý obsah. Pro společenskou vědu, a především pro dějepis platí, že pojem region chápeme spíše jako společenskou strukturu či lidskou pospolitost na určitém území. Region v takovém pojetí vymezují především dějinné skutečnosti a vztahy, kterými se jistá oblast liší od oblastí ostatních a taková historicko-kulturní specifika, která v této oblasti existují (zatímco v jiných neexistují).

V české i německé didaktice používají dnešní učitelé dějepisu termín region a regionální historie především ve dvou pojetích. Princip tohoto dvojího edukačního pojetí není nijak složitý. Regionální dějiny učitelé prezentují ve svých hodinách buď jako dějiny územních celků menších než jeden stát, či v opačném pojetí takových celků, jejichž velikost jediný stát přesahuje. V prvním případě jde o historii menších regionů, jejichž specifika spočívají v určité kulturní, demografické a sociální situaci, v jazykové struktuře, v celkovém společenském ovzduší, v etnografických faktorech a místních tradicích, v institucionálních, organizačních i osobních vazbách, v neposlední řadě i v charakteristickém přírodním prostředí... apod. V českém prostředí je to např. Chodsko, jižní Morava či česko-německé pohraničí. V pojetí těchto menších celků lze ve výuce naplňovat konkrétní didaktické cíle, např. konkretizovat v představách dětí události (a tendence) národních dějin, a to v barvitých příbězích na místech, která děti důvěrně znají či v osudech známých místních osobností a také prostřednictvím detailů z civilního života (kterému dnes často říkáme každodennost). Druhý případ pojímá regiony jako širší evropské celky - v českém dějepisu hovoříme např. o vývoji anglosaských zemí, zemí východní Evropy, státech Katolické ligy či státech osvětského absolutismu. Ve vzdělávání je využíváme především k zajímavému srovnávání, např. s cílem poukázat na rozdílný a nerovnoměrný vývoj velkých regionálních celků, který bývá příčinou mnohých dějinných konfliktů a kontroverzí, včetně ekonomických a politických tlaků a následných válek.

Význam regionální historie zdůrazňují v českém školském systému i základní profesní dokumenty (Rámcové vzdělávací program pro základní vzdělávání, dále jen RVP), a to od samého počátku školní docházky. Místními dějinami se učitelé v Čechách zabývají již na prvním stupni základního školství. Hlavním prostorem pro tuto problematiku je vyučovací předmět vlastivěda. Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět sleduje ve vlastivědě linii regionálních dějin z hlediska jednotlivých tematických okruhů, kde na prvním místě figuruje téma Místo, kde žijeme a Lidé kolem nás a formuluje pro děti mladšího školního věku takové cíle jako např. rozvíjet: „základní poznatky žáka o životě společnosti,... které vychází z prvotních zkušeností,... ze specifík místa, kde žije...“. Žák následně zná: „region, ve kterém bydlí, jeho pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti,... významné události a pověsti, které se vztahují k regionu a kraji, ví o nejvýznamnějších kulturních, historických a přírodních památkách v okolí svého bydliště.“ Metodika vyučování dějin pro děti mladšího školního věku

upřednostňuje názorné myšlení a konkrétní intelektuální operace. Nejčastěji tedy účinně využívá přímého poznání, bezprostřední dětské zkušenosti a názorného vyučování, což jsou postupy, jež se smysluplně dají aplikovat právě pro učivo o regionální historii. Kompetence, které vlastivěda ve 4. a 5. třídě základní školy v tomto ohledu vytváří, mají slovy českých závazných edukačních dokumentů vést k: zájmu o dění v místě bydliště, poznávání nejbližšího okolí a formování citového vztahu k místu a k zemi, kde žije...“

Od 6. do 9. ročníku českých základních škol navazuje na předcházející oblast Člověk a jeho svět v humanitní části vzdělávání soubor předmětů sdružených do vzdělávací skupiny Člověk a společnost. Tato edukační oblast si klade za cíl zásadně působit na žáka v přípravě na občanský život, a to především ve dvou předmětech – v dějepisu a v občanské výchově. Přestože v českém dějepisu na II. stupni základních škol není jasně vymezena konkrétní časová dotace pro využití regionálních dějin (kurikulární dokumenty je ani nijak významně podporují), je zřejmé, že učitel témata z místní historie může využít v oblasti cílů formulovaných takto: „Vzdělávací obor Dějepis poskytuje žákům základní poznatky o dějinném vývoji lidstva i vlastního národa, seznamuje je s významnými historickými a osobnostmi, které ovlivnily život v minulosti a mají význam pro současnost.“ Pro učitele tedy jasně vyplývá možnost vybírat pro žáky v rovině regionální historie zajímavé příběhy z minulosti kraje či města, informace o osobnostech a památkách, jejichž poznání umožní vytvářet citové vazby k dějepisnému obsahu. Témata se bezprostředně týkají míst, kde žáci žijí, kde dobře znají způsoby života místních lidí v různých epochách dějinného vývoje, regionální tradice a zvyky apod. Zařazování regionální historie do učiva dějepisu tak může přímo vést k pocitu národní hrdosti a vlastenectví a pomůže vytvářet historicko-sociální vědomí žáka. Didaktika u starších žáků rozvíjí vedle induktivního postupu i postupy deduktivní, zařazuje metody analytické a aktivizační, jakou je např. didaktické hry, problémové učení apod.

Vyučování místní historie má hluboký význam z hlediska hlavního a zároveň nejobecnějšího cíle v historickém vzdělávání – tvorby historického povědomí. Malý kulturní prostor, tak jak jej vymezujeme v současném školním dějepisu, je totiž součástí regionů širších. V tomto smyslu se regiony v evropské historii (i současnosti) prostupují a v mnohém sdružují, vrství. Každý jedinec v dějinách vlastně nežije v jednom jediném regionu, ale v několika najednou - typickým příkladem je dnešní struktura euroregionů. Mikrostruktura místních dějin se stává součástí struktury složitější a širší - národní, evropské i světové. Rozmanitost místních dějin, které ve škole prezentujeme, tak může překvapivě přispět i k pochopení jednoty ve vývoji např. evropského i světového hospodářství, kultury i lidstva jako takového. Regionální historie, jejímž prostřednictvím ve vyučování původně pěstujeme především pocit vlastenectví, tak v našich současných edukačních cílech přerůstá do povědomí „evropského občana“ či člověka žijícího na „tomto světě“.

DIDAKTICKÉ APLIKACE

Hra má v životě děti stěžejní význam. V předškolním věku je základní potřebou a hlavní činností dítěte, ale i v následujících letech zůstává jedním z nejdůležitějších elementů v rozvoji intelektu. Didaktické hry rozhodně nejsou pouze zdrojem rozptýlení a zábavy, pokud jsou využívány systematicky a vhodně, mohou být jednou z nejdůležitějších součástí vyučování. Různorodé didaktické uplatňují edukační cíle ve velké šíři: odkrývají např. netušenou souvislost mezi pojmy a událostmi, vytvářejí v dětech nový nebo vlastní pohled na známá fakta, upozorňují na jejich dějovou podobnost nebo rozdílnost, učí samostatnosti, hledají nové formy uplatnění dětské fantazie... Vhodně zvolené aktivizační didaktické aplikace se můžou uplatnit ve všech etapách vyučování. Mohou nápaditě děti motivovat, účelně prezentovat nové učivo, procvičit a upevnit historickou látku a také nenásilně a celkem příjemně ohodnotit nabyté znalosti dětí.

V následujících didaktických hrách jsou údaje z regionální historie česko-bavorského pohraničí využity sice k dílčím intelektuálním činnostem, ale při jejich naplňování si žák musí uvědomovat řadu historických strukturálních souvislostí (časových i místních), zařazovat poznatky do systému, vybírat detailní informace z předloženého celku... apod. Při následném vyhodnocování uvedených aktivit je důležité vytvořit prostor pro ústní odpovědi žáků, které mohou být v mnoha případech různé, a rozvíjet tak u dětí zájem o vlastní historickou argumentaci. Hry a jejich modifikace se dají s úspěchem aplikovat pro všechny věkové kategorie žáků a studentů - pro ta starší především v případě, pokud bude učitel stupňovat náročnost v sestavování údajů.

Barokní klášter v Kladrubech u Stříbra

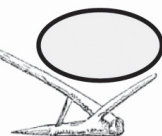
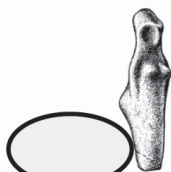

Gotický hrad Seeberk u Chebu

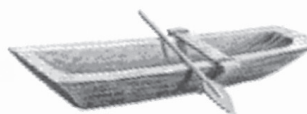
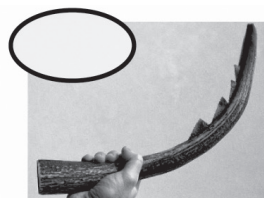
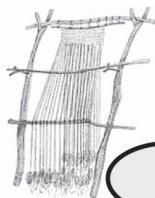
POUŽITÁ LITERATURA:

- BARTOŠ, J., SCHULZ, J., TRAPL, M. Regionální dějiny: Pojetí, poslání, metodika. Olomouc. 2004
- BENEŠ, Z.: Regionální historiografie a školní dějepis In: Regionální dějiny v dějepisném vyučování. Editor Jan Kukulík. Ústí nad Labem: Univerzita J. E. Purkyně. 2006
- ČAPEK, V., GRACOVÁ, B., JÍLEK, T., VÝCHODSKÁ, H. Úvod do studia didaktiky dějepisu, Plzeň, Západočeská univerzita v Plzni. 2005
- SVOBODA, L. Regionální dějiny ve vyučování dějepisu. In: Sborník pedagogické fakulty v Českých Budějovicích. FPE ČB. 1986.
- Rámcově vzdělávací program pro ZŠ. VÚP. 2005. (Staženo z <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skol-skareforma/ramcove-vzdelavaci-programy>, 26. 4. 2015)
- VÝCHODSKÁ, Helena. 2008 Dějepis hrou, Metodické inspirace a didaktické hry ve vyučování a při pedagogické práci v odborných institucích, Plzeň, KCVJS, PM 220, 2006

NA TRŽIŠTI VE STARŠÍ DOBĚ KAMENNÉ

**DNES MÁŠ JEDINEČNOU MOŽNOST PROŽÍT
DEN V PRAVĚKU - V NEOLITU.
VE VESNICI SE PŘÁVĚ KONÁ TRH,
KAM SE SEŠLI OBCHODNÍCI Z OBOU STRAN ŠUMAVY.
CO Z NABÍDNUTÉHO ZBOŽÍ BYSTE MOHLI
V TÉ DOBĚ KOUPIŤ? (ANO, NE)**

CESTOU PŘES HORŠOVSKÝ TÝN

V 16. století vyrostl pohraničním kraji mezi zeměmi Koruny české a německou říši skvělý renesanční zámek. Stal se rázem architektonickou chloubou v celém širokém okolí. Každý, kdo cestoval z Čech směrem do Řezna nebo naopak z Bavorska do Plzně a do Prahy, by jistě rád alespoň jedinkrát na své dlouhé cestě přenocoval v jeho příjemných světlých komnatách. Ne každý z významných mužů a žen však mohl požádat zámeckého pána o nocleh.

ROZHODNI, KDO MOHL a KDO NE? VYSVĚTLI SVÉ ŘEŠENÍ!

KUPEC SÁMO	S NÁKLADEM KOŽEŠIN CESTOU Z ČECH DO FRANK ZA OBCHODEM	?
KAREL VELIKÝ	PO PROHRANÉM VÁLEČNÉM TAŽENÍ DO ČECH	?
FRIEDRICH BARBAROSSA	CESTOU NA CHEBSKOU FALC	?
MISTR JAN HUS	PŘI CESTĚ DO KOSTNICE	?
KAREL IV.	NA PRVNÍ ZASTÁVCE CESTOU Z PRAHY DO NORIMBERKA	?
RUDOLF II.	PŘI CESTĚ DO ŘEZNA ZA NÁKUPEM OBRAZŮ	?
FRIEDRICH FALCKÝ	NA ÚTĚKU Z PRAHY PO BITVĚ NA BÍLÉ HOŘE	?
MAXMILIÁN Z LAMINGENU A ALBENREUTHU	CESTOU Z VÍDNĚ OD SOUDU S CHODKÝMI REBELY NA SVŮJ ZÁMEK V TRHANOVĚ	?
BOŽENA NĚMCOVÁ	PŘI CESTĚ KRAJEM ZA LIDOVÝMI PŘÍBĚHY A POHÁDKAMI	?

CO SEM NEPATŘÍ?

Jen tři údaje na jedné řádce k sobě patří, ten čtvrtý se ostatních nijak netýká.
Problém je vtom, že údaje jsou tak trochu pomíchány.

VYSVĚTLI, KTERÝ POJEM DO ŘÁDKY NEPATŘÍ.			
VOJTĚCH SCHEINOST	SUŠICE	ZWIESEL	SIRKAŘSTVÍ
PŘIMDA	NABBURG	STARÝ HERŠTEJN	FLOSSENBÜRG
LABE	ÚHLAVA	REGEN	OTAVA
KLADRUBY U STŘÍBRA	TACHOV	PIVOŇ	TRHANOV
PAŠERÁK	STODOLA	ŠPÝCHAR	SENÍK
DOŽÍNKY	RÝŽOVÁNÍ	MASOPUST	MÁJKA
JAN SLADKÝ KOZINA	JAN SELNER	JAN NEPOMUCKÝ	KRYŠTOF HRUBÝ
VELKÝ JAVOR	DYLEŇ	ČERCHOV	VYDRA

PŘÍBĚH Z MUZEA

V kraji na pomezí Čech a Bavorska je mnoho zajímavých muzeí – v Klenčí, v Kolovči, v Tachově, ve Weidenu, v Tirschenreuthu, v Bärnu...
Jedno, které byste si neměli nechat ujít, je pro vás otevřeno přímo v Chodském hradu v Domažlicích. K vidění je toho v něm spousta, pravěké nástroje a výrobky, dávné vybavení domácností, jedinečná místní keramika, unikátní chodské kroje a mnoho dalšího.

**PŘI NÁVŠTĚVĚ MUZEA SI VYBER
JEDEN ZAJÍMAVÝ PŘEDMĚT K OBDOBÍ, KTERÉ TĚ ZAJÍMÁ.
NAJDI SI K NĚMU CO NEJVÍC INFORMACÍ
(INTERNET BUDE NEJLEPŠÍ) A VYMYSELI O NĚM
PŘÍBĚH - VYPRAVOVÁNÍ, POVÍDKU, ČLÁNEK DO NOVIN...
AŽ SVÉ PŘÍBĚHY PŘINESOU DO ŠKOLY VŠICHNI TVÍ SPOLUŽÁCI,
VYTVOŘÍTE Z NICH SBÍRKU,
KTEROU MŮŽETE POSLAT VEDENÍ MUZEA.
TŘEBA TAK VZNIKNE NOVÁ KNÍŽKA.
JEŠTĚ MALIČKOST:
HLAVNÍMI HRDINY TVÉHO PŘÍBĚHU MUSÍ BÝT DVĚ DĚTI.**

NEDORUČENÉ DEPEŠE

Nevíte, co jsou depeše? Jsou to krátké, co nejstručnější zprávy, které mají jasně sdělit adresátovi důležitý vzkaz. V historii je posílali panovníci i vojevůdci v časech války nebo jiných dramatických událostí. Rychlý posel však depeše na své cestě mohl ztratit nebo vytrousit z kožené brašny. Několik takových se právě našlo.

ODHALÍŠ, KDO JE MOHL NAPSAT? KDY A KDE TO BYLO? PŘI JAKÉ PŘÍLEŽITOSTI A KOMU BYLY ODESLÁNY?

Pojďme, bratři vojvodové, vydáme se na cestu do kamenného města Řezna. Tady přijmeme novou víru, která se šíří celou Evropou. Naše slovanská knížectví tak vykročí na cestu křesťanskou.

Císaři, naposledy Tě varuji! Překročíš-li se zbraní v ruce hranice našeho knížectví českého, zle pochodíš! Mocné vojsko v lesích u Brůdku i mohutná Šumava Tě nepustí do naší země!

A na tomto místě necháme My, král český, z malé osady nyní zbudovat město zcela nové, honosné, královské, chráněné hradbami kamennými. Můj zástupce a purkrabí z něj může dobře dohlížet na všechny vesnice, kde žijí ochránci našich hranic, Chodové.

A nyní jděte, lesy vyrubejte, strže zasypejte a zbudujte širokou cestu pro naše koně a vozy. Po ní kdo chodit, kdo ujíždět bude rychle a bezpečně z Prahy do královského města Plzně, pak do Tachova, do Bärnau, do Weidenu až do Norimberka. Jen ještě nevím, jaké jméno pro ni zvolím.

Vám, milý bratři, posílám pozdrav z cesty do Konstanze. I za hranicí naší české země, ve městech bavorských, v Bärnau, v Neustadtu i ve Weidenu mne přátelsky vítají a mé myšlenky pozorně poslouchají. Snad se mi dostane stejného křesťanského přijetí i na svatém koncilu.

Křížáci se houfují v počtu asi sto tisíc mužů na návrší nad naším městem. Bijte je, bratři, nikoho neživte! Zazpívejme i dnes naši píseň, s níž už jsme mnohokrát nepřítele provázeli! Ktož sú boží bojovníci a zákona jeho... Ve jménu kalicha ZVÍTĚZÍME!

Stavové krutě prohrávají. Co zmůžu, i když jsem král? Považuji za nejlepší ihned opustit Prahu a přesunout vojska shromážděná proti císařským raději do našeho německého panství. Vaše zlato, co si odvážím, vrátím. Snad.

Tyto nehorázné požadavky, jež Nám předkládá bavorský kurfiřt Karel Albert, neuznám! Jsme královna a císařovna z boží vůle! Příkazujeme zaútočit směrem na Cham a dále, jak Naši generálové Laudon a Trenck rozhodnou.

VÍTR V NAKLADATESTVÍ

Místem „děje“ je redakce nakladatelství, do které se otevřeným oknem přihnál vítr a po velké místnosti rozházel jednotlivé listy právě připravované knihy... Stránky ležely původně na stole seřazené a uspořádané, ale ještě nebyla označena čísla stránek. Teď bude velice těžké dát je opět dohromady, naštěstí vítr neodnesl žádnou volnou stránku ven. Našla se i úvodní stránka celé knihy, kde je přesný obsah s názvy kapitol. Tento seznam se teď může hodit.

**PRÁCE REDAKTORA JE VELMI SLOŽITÁ.
PŘEČTI SI NALEZENÉ STRÁNKY Z KNIHY.
VYBER NÁZEV KAPITOLY A PŘIŘAĎ JI K TEXTU.
NA TISKOVÉ KONFERENCI SE TĚ ČTENÁŘI BUDOU PTÁT NA DETAILS:**

Jaké osobnosti v této kapitole vystupují?

Kde se kapitola odehrává?

Jaké je časové rozpětí celé kapitoly?

Jak všechno dopadne?

Jaký je význam celé zmiňované události?

Jaký obrázek vybereš pro tuto kapitolu? ...

*Čeští panovníci Jan Lucemburský, Karel IV., Václav IV.,
Jiří z Poděbrad i Ludvík Jagellonský udělovali
Chodům za ostrahu hranic a zemských stezek mnohé výhody.
V roce 1680 bylo na Chodském hradě uloženo takových privilegií 24.*

*V chrámu sv. Petra papež Lev III při mši vložil zlatou korunu na hlavu
Karla Velikého, krále Franků a Langobarďů.
Papež pak oblékl Karla do purpuru a padl před ním na kolena.
Od té chvíle se nový císař zval „imperátor Augustus“*

*Bezprostřední záminkou k válce se stal úspěšný atentát
na arcivévodu a následníka trůnu Františka Ferdinanda d'Este.
Rakousko-Uhersko odvetou vyhlásilo válku Srbsku...
Během jednoho měsíce se ocitla ve válečném konfliktu celá Evropa.*

*Zákon stanovil, že říšským občanem je pouze příslušník německé krve
nebo krve podobného charakteru.
Zakázal sňatky Židů s osobami německé nebo smíšené krve.*

OBSAH:

Německý fašismus, Norimberské zákony.

Vznik francké říše.

Velká válka.

České země po třicetileté válce.

PO KOM DOSTAL SVÉ JMÉNO?

Na hranicích Čech a Bavorska žilo mnoho zajímavých osobností
nebo těch, kdo se o tento kraj zajímali.

Jména těchto lidí se mnohdy zapsala do různých místních názvů.

**ROZPOZNÁŠ, PODLE KOHO SE DŮLEŽITÁ MÍSTA
V NAŠEM KRAJI NAZÝVAJÍ?
POJMENUJ OSOBNOST A VZPOMEŇ SI NEBO NAJDI
CO NEJVÍCE INFORMACÍ O NÍ – O JEJÍ DOBĚ,
O KONKRÉTNÍ HISTORICKÉ UDÁLOSTI, KTEROU MUSELA PROŽÍT,
O PŘÁTELÍCH, KTERÉ V ŽIVOTĚ MĚLA...
A JEŠTĚ NĚCO. MÍSTO NAJDI NA MAPĚ**

**KARLSBERG (KAŠPERK)
CHODSKO
ČEŇKOVA PILA
HARTMANICE
KOZINŮV STATEK
KLOSTERMANNOVA CHATA
HOJSOVA STRÁŽ**

KDY, KDE, KDO, CO?

Jedna řádka v tabulce se týká vždy jediné historické události.

**POZNÁŠ PODLE JEDNOHO ÚDAJE, O JAKOU UDÁLOST SE JEDNÁ?
JE NA TOBĚ, JAK DOPLNIŠ VŠECHNY OSTATNÍ!**

ROK	MÍSTO	JMÉNO	UDÁLOST
	Přimda		
		Prokop Holý	
			chodská rebelie
	Vchynice-Tetov		
1918			
			Mnichovská dohoda
		George Patton	

Pro katedru historie Fakulty pedagogické Západočeské univerzity v Plzni
vydalo viaCentrum s.r.o.

Strašnická 15, 102 00 Praha 10

Tisk: tiskárna Princo International, spol. s r. o.,
Panuškova 1299, 140 00 Praha 4

V Plzni roku 2015

Náklad 200 ks

ISBN 978-80-87646-08-3